

PÄÄTÖKSET

NEUVOSTON PÄÄTÖS,

annettu 25 päivänä huhtikuuta 2013,

Kyprokselle osoitetuista erityistoimista rahoitusvakauden ja kestävän kasvun palauttamiseksi

(2013/236/EU)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 136 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 126 artiklan 6 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklan 1 kohdassa määrätään mahdollisuudesta toteuttaa talous- ja rahaliiton moitteettoman toiminnan varmistamiseksi toimenpiteitä, jotka koskevat niitä jäsenvaltioita, joiden rahayksikkö on euro.
- (2) Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2010 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 126 artiklan 6 kohdan nojalla päätöksen⁽¹⁾, jossa todetaan, että Kyproksessa on liiallinen alijäämä, ja antoi Kyprokselle mainitun perussopimuksen 126 artiklan 7 kohdan nojalla julkistalouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi suosituksen, jossa todetaan, että ”Kyproksen viranomaisten olisi lopetettava nykyinen julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanne mahdollisimman pian ja viimeistään vuonna 2012”.
- (3) Kyproksen vuoden 2012 kansallisesta uudistusohjelmasta 10 päivänä heinäkuuta 2012 annetussa neuvoston suosituksessa sekä samassa yhteydessä annetussa Kyproksen vuosien 2012–2015 vakausohjelmaa koskevassa neuvoston lausunnossa⁽²⁾ neuvosto suositteli muun muassa, että Kypros toteuttaa toimenpiteitä korjatakseen liiallisen alijäämän kestävästi vuonna 2012, varmistaa riittävän edistymisen kohti velan supistamiselle asetettua viitearvoa, lujittaa rahoituslaitosten tehokasta pääomittamista koskevia säännöksiä ja parantaa kilpailukykyä.
- (4) Kyprokseen on kohdistunut rahoitusmarkkinoilla kasvavia paineita, kun huoli sen julkisen talouden kestäväydestä ja tähän sisältyvistä heikentyneen rahoitussektorin edellyttämistä merkittävistä julkisista tukitoimenpiteistä on lisääntynyt. Jotkin epätasapainotilat ovat seurausta euroalueen kriisin kielteisistä heijastusvaikutuksista, Kreikan kehitys mukaan lukien. Muut epätasapainotilat, sellaisina kuin ne on määritetty Kyprosta koskevassa komission perusteellisessa tarkastelussa vuodelta 2012 neuvoston 10 päivänä heinäkuuta 2012 antamassa suosituksessa,

ovat kotimaista alkuperää ja jo pidempiaikaisia. Luotto- ja rahoituslaitosten alennettua Kyproksen valtion joukkovelkakirjojen luokitusta useaan otteeseen maa ei ole enää pystynyt hankkimaan uutta rahoitusta julkisen talouden kestäväyden kanssa sopuainnussa olevin ehdoin. Samaa aikaan pankkisektorille on käynyt entistä vaikeammaksi saada rahoitusta kansainvälisiltä markkinoilta ja suurten rahoituslaitosten pääomavajeet ovat kasvaneeet huomattaviksi.

- (5) Näiden vakavien ja kielteisten talous- ja rahoitusolosuhteiden vuoksi Kyproksen viranomaiset pyysivät virallisesti 25 päivänä kesäkuuta 2012 Euroopan rahoitusvakausvälineen / Euroopan vakausmekanismin samoin kuin Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) antaman lainan muodossa annettavaa rahoitustukea tarkoituksin tukea Kyproksen talouden paluuta kestävään kasvuun, varmistaa asianmukaisesti toimiva pankkijärjestelmä ja turvata rahoitusvakaus unionissa ja euroalueella. Euroryhmä pyysi 27 päivänä kesäkuuta 2012 komissiota yhteistyössä Euroopan keskuspankin (EKP), Kyproksen viranomaisten ja IMF:n kanssa sopimaan Kyproksen makrotalouden sopeutusohjelmasta, sen rahoitustarpeet mukaan lukien, sekä toteuttamaan tarvittavia toimia rahoitusvakauden turvaamiseksi vallitsevassa hyvin haastavassa ympäristössä, jossa vaarana ovat valtion joukkolainojen markkinoiden myllerryksen heijastusvaikutukset. Euroryhmä pääsi 25 päivänä maaliskuuta 2013 poliittiseen sopimukseen Kyproksen viranomaisten kanssa makrotalouden sopeuttamisohjelman peruspilareista. Pankkisektoria oli määrä järjestellä uudelleen ja supistaa ja julkisen talouden tervehdyttämistä, rakenteellisia uudistuksia ja yksityistämistä koskevia toimia tehostaa. Lisäksi kahden suurimman pankin pääomittaminen oli määrä toteuttaa yksinomaan näiden pankkien sisältä käsin (eli osakkeenomistajien, velkakirjojen haltijoiden ja tallettajien varoin).
- (6) Nykyisissä olosuhteissa Kyproksen olisi hyväksyttävä kattava toimenpidepaketti, joka on määrä toteuttaa kolmi- vuotisen makrotalouden sopeutusohjelman puitteissa, joka ulottuisi vuoden 2013 toiselta neljännekseltä vuoden 2016 ensimmäiseen neljännekseen.
- (7) Kattavalla toimenpidepaketilla olisi pyrittävä palauttamaan rahoitusmarkkinoiden luottamus ja terve makrotalouden tasapaino ja mahdollistamaan talouden palaminen kestävään kasvuun. Se olisi jäseneltävä kolmeen pilariin. Ensimmäisen pilarin olisi oltava rahoitussektorin strategia, joka perustuu rahoituslaitosten uudelleenjärjestelyyn ja supistamiseen, sektorin valvonnan vahvistamiseen sekä toimiin, joilla puututaan pääoma- ja likviditeettivajeisiin. Toisen pilarin olisi oltava kunnianhimoinen

⁽¹⁾ EUVL L 186, 20.7.2010, s. 30.

⁽²⁾ EUVL C 219, 24.7.2012, s. 13.

- etupainotteinen julkisen talouden vakauttamisstrategia, joka on määrä panna täytäntöön erityisesti toimenpitein, joiden tarkoituksena on alentaa juoksevia perusmenoja, lisätä valtion tuloja, parantaa julkisen sektorin toimintaa ja ylläpitää julkisen talouden vakauttamista keskipitkällä aikavälillä siten, että vaikutus heikommassa asemassa oleviin on mahdollisimman vähäinen ja rakennerahastojen ja muiden unionin rahastojen toteuttaminen säilyy moitteettomana. Kolmannen pilarin olisi muodostuttava kunnianhimoisesta rakenneuudistusohjelmasta, jolla on tarkoitus tukea kilpailukykyä sekä kestävää ja tasapainoista kasvua, mahdollistaa makrotaloudellisten epätasapainotilojen purkaminen erityisesti uudistamalla palkkojen indeksointijärjestelmä työmarkkinaosapuolia kuullen ja poistaa esteitä, jotka haittaavat markkinoiden moitteetonta toimintaa. Nuorten mahdollisuuksia ja heidän työllistymisnäkömiään olisi ylläpidettävä ottaen huomioon 28 päivänä helmikuuta 2013 saavutettu poliittinen yhteisymmärrys nuorisotakuun perustamista koskevasta neuvoston suosituksesta.
- (8) Komission yksiköiden tekemän, nimellisen BKT:n kasvua koskevan tarkistetun talven 2012 ennusteen (– 0,5 % vuonna 2012, – 8,2 % vuonna 2013, – 2,9 % vuonna 2014, 2,6 % vuonna 2015 ja 3,7 % vuonna 2016) perusteella velan suhde BKT:hen olisi 87 % vuonna 2012, 109 % vuonna 2013, 123 % vuonna 2014, 126 % vuonna 2015 ja 122 % vuonna 2016. Velka siis kasvaisi suhteessa BKT:hen nopeasti vuoteen 2015 asti, minkä jälkeen se siirtyisi alenevalle uralle niin, että velkasuhde olisi arviolta 105 % vuonna 2020. Velkadynamiikkaan vaikuttavat useat talousarvion ulkopuoliset rahoitustoimet. Komission yksiköiden tekemän, nimellisen BKT:n kasvua koskevan tarkistetun talven 2013 ennusteen mukaan julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan olevan 395 miljoonaa euroa alijäämäinen (2,4 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2013, 678 miljoonaa euroa alijäämäinen (4,3 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2014, 344 miljoonaa euroa alijäämäinen (2,1 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2015 ja 204 miljoonaa euroa ylijäämäinen (1,2 % suhteessa BKT:hen) vuonna 2016.
- (9) Kyproksen pankkisektorin pitkän aikavälin selviytymiskyvyn vahvistaminen on ratkaisevan tärkeää maan rahoitusjärjestelmän vakauden palauttamisen kannalta ja sen seurauksena, kun otetaan huomioon voimakkaat keskinäiset yhteydet, koko euroalueen rahoitusjärjestelmän vakauden säilyttämisen kannalta. Kyproksen pankkisektorin huomattava supistaminen ja uudelleenjärjestely on käynnissä. Kyproksen parlamentti on antanut lainsäädäntöä, jolla luodaan kattavat puitteet luottolaitosten elvytykselle ja kriisiratkaisulle. Näitä uusia puitteita soveltamalla Kyproksen pankkisektoria on välittömästi supistettu merkittävästi. Kyproksen pankkisektorin maksuvalmiuden säilyttämiseksi on määrätty väliaikaisia hallinnollisia toimenpiteitä, pääomaliikkeiden rajoitukset mukaan lukien.
- (10) Kyproksen julkisen velan keskipitkän aikavälin kestävyys on määrä turvata panemalla täytäntöön kattavia ja kunnianhimoisia uudistuksia rahoituksen, julkisen talouden ja rakenteiden osalta.
- (11) Komission olisi tarkastuskäyntejä tekemällä ja Kyproksen viranomaisten säännöllisen neljännesvuosittaisen raportoinnin perusteella yhteistyössä EKP:n kanssa ja, jos tämä on asianmukaista, IMF:n kanssa, tarkistettava säännöllisin väliajoin, että Kyproksen makrotalouden sopeutusohjelmaa toteutetaan määrätietoisesti.
- (12) Komission olisi annettava Kyproksen toimenpidepaketin koko toteutuksen ajan ohjausta ja teknistä apua yksittäisillä osa-alueilla.
- (13) Kyproksen viranomaisten olisi voimassa olevien kansallisten sääntöjen ja käytäntöjen mukaisesti otettava työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunnan organisaatiot mukaan makrotalouden sopeutusohjelman valmisteluun, seurantaan ja arviointiin.
- (14) Kyprokselle sen makrotalouden sopeutusohjelmaan kuuluvien toimenpiteiden toteuttamiseksi annettavan rahoitustuen olisi tuen muodosta riippumatta oltava sopusoinnussa unionin oikeudellisten vaatimusten ja poliitikkojen ja erityisesti unionin talouden ohjausjärjestelmän kanssa. Kaikki rahoituslaitoksia tukevat toimet olisi toteutettava unionin kilpailusääntöjä noudattaen. Komission olisi varmistettava, että pyydetyn EVM-rahoitustuen yhteydessä tehtävässä yhteisymmärryspöytäkirjassa esitetyt toimenpiteet ovat täysin sopusoinnussa tämän päätöksen kanssa,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Jotta helpotetaan Kyproksen talouden paluuta kestäväen kasvun uralle ja julkisen talouden ja rahoitusjärjestelmän vakautteen, Kyproksen on toteutettava määrätietoisesti makrotalouden sopeutusohjelma, jäljempänä 'ohjelma', jonka tärkeimmät osatekijät on säädetty tämän päätöksen 2 artiklassa. Ohjelmalla on puututtava erityisiin riskeihin, joita Kypros aiheuttaa euroalueen rahoitusvakaudelle, ja sillä on pyrittävä nopeasti palauttamaan Kyprokseen terve ja kestävä talous- ja rahoitustilanne sekä maan kyky hankkia tarvitsemansa rahoitus kokonaisuudessaan kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta. Ohjelmassa on otettava asianmukaisesti huomioon Kyprokselle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121, 126, 136 ja 148 artiklan nojalla osoitetut neuvoston suositukset sekä Kyproksen toimet, jotka se on toteuttanut suositusten noudattamiseksi, ja samalla siinä on pyrittävä laajentamaan, lujittamaan ja syventämään tarvittavia politiikkatoimenpiteitä.

2. Komissio seuraa yhteistyössä EKP:n ja, jos tämä on asianmukaista, IMF:n kanssa, Kyproksen edistymistä ohjelmansa toteuttamisessa. Kyproksen on tehtävä komission ja EKP:n kanssa täysimääräisesti yhteistyötä. Sen on erityisesti annettava niille kaikki tiedot, jotka nämä katsovat ohjelman seurannan kannalta tarpeelliseksi.

3. Komissio tarkastelee yhteistyössä EKP:n ja, jos tämä on asianmukaista, IMF:n kanssa, yhdessä Kyproksen viranomaisten kanssa mahdollisia muutoksia ja ajan tasalle saattamisia, joita voidaan tarvita, jotta voidaan ottaa asianmukaisesti huomioon muun muassa mahdolliset merkittävät erot makrotalouden ja julkisen talouden ennusteiden ja toteutuneiden lukujen (mukaan lukien työllisyysluvut) välillä, negatiiviset heijastusvaikutukset sekä makrotalouden ja rahoitusmarkkinoiden shokit.

Komissio antaa jatkuvaa julkista taloutta, rahoitusmarkkinoita ja rakenteiden uudistusta koskevaa neuvontaa ja ohjausta sen varmistamiseksi, että ohjelmaa toteutetaan asianmukaisesti ja voidaan auttaa korjaamaan epätasapainotilanteita kestävästi.

Komissio arvioi säännöllisin väliajoin ohjelman taloudellisia vaikutuksia ja suosittelee tarvittavia korjauksia kasvun ja työpaikkojen luomisen edistämiseksi, tarvittavan julkisen talouden vakauttamisen turvaamiseksi ja haitallisten yhteiskunnallisten vaikutusten pitämiseksi mahdollisimman vähäisinä.

2 artikla

1. Ohjelman tärkeimmät tavoitteet ovat Kyproksen pankkisektorin tervehdyttäminen, julkisen talouden käynnissä olevan vakauttamisen jatkaminen ja rakenneuudistusten toteuttaminen kilpailukyvyyn sekä kestävä ja tasapainoinen kasvun tukemiseksi.

2. Kyproksen on liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn mukaisten velvoitteidensa mukaisesti vakautettava julkista taloutta korkealaatuisin ja pysyvin toimenpitein pitäen samalla vaikutukset heikoimmassa asemassa oleviin mahdollisimman vähäisinä.

3. Kyproksen on toteutettava 4–15 kohdassa yksilöidyt toimenpiteet.

4. Jotta alijäämä saataisiin mahdollisimman pian alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen, Kyproksen on oltava valmis toteuttamaan lisää vakauttamistoimia. Erityisesti jos tulot jäävät ennustettua pienemmiksi tai sosiaalimenot lisääntyvät kielteisten makrotaloudellisten vaikutusten vuoksi, Kyproksen hallituksen on oltava valmis toteuttamaan lisätoimenpiteitä ohjelman tavoitteiden ylläpitämiseksi, myös vähentämällä harkinnanvaraisia menoja, huolehtien kuitenkin, että vaikutus heikoimmassa asemassa oleviin on mahdollisimman vähäinen. Ohjelmaennusteita suuremmat käteistulot, mukaan lukien satunnaiset tulot, on ohjelmakauden aikana säästettävä tai käytettävä velan lyhentämiseen. Jos taas tulokset ovat ennustettua paremmat siinä määrin, että tilanne katsotaan pysyväksi, lisätoimien tarve voi ohjelmakauden loppuvuosina pienentyä.

5. Kyproksen on jatkettava rakennerahastojen ja muiden unionin rahastojen moitteetonta toteuttamista.

6. Rahoitussektorinsa tervehdyttämiseksi Kyproksen on jatkettava pankkisektorin perusteellista uudistamista ja uudelleenjärjestelyä sekä elinkelpoisten pankkien vahvistamista palauttamalla niiden pääoma asianmukaiselle tasolle, ratkaisemalla niiden maksuvalmiustilanne ja vahvistamalla niiden valvontaa. Ohjelmaan on sisällytettävä seuraavat toimenpiteet ja tulokset:

- a) varmistetaan, että pankkisektorin maksuvalmiustilannetta seurataan tiiviisti. Äskettäin määrättyjä väliaikaisia pääomien vapaan liikkuvuuden rajoituksia (mukaan lukien käteisnostojen, sähköisten maksujen ja ulkomaille siirtojen rajoitukset) seurataan tiiviisti. Tavoitteena on, että rajoitukset ovat voimassa vain niin kauan kuin on ehdottoman välttämätöntä rahoitusvakauteen kohdistuvien vakavien ja välittömien riskien ehkäisemiseksi. Keskuspankkirahoitukseen turvautuvien tai valtiontukea saavien kotimaisten pankkien keskipitkän aikavälin rahoitus- ja pääomasuunnitelmissa olisi otettava realistisesti huomioon odotettavissa oleva velkavivun purkaminen pankkisektorilla ja vähennettävä riippuvuutta keskuspankkien lainanannosta välttämällä samalla omaisuuserien pikaista myyntiä ja luottolamaa. Vähimmäismaksuvalmiusvaatimuksia koskevat säännökset saatetaan ajan tasalle, jotta tulevaisuudessa voidaan ehkäistä liialliset keskitymät yksittäisiin liikkeeseenlaskijoihin;
- b) suoritetaan Bank of Cyprusin ja Cyprus Popular Bankin varojen riippumaton arvonmääritys ja yhdistetään nopeasti Cyprus Popular Bankin operaatiot Bank of Cyprusiin. Arvonmääritys on saatettava päätökseen nopeasti, jotta Bank of Cyprusissa suoritettava talletusten vaihto osakkeisiin voidaan saattaa päätökseen;
- c) hyväksytään tarvittavat säännöt, joiden mukaan pankkien on nostettava rajoituksettomien ensisijaisten omien varojen suhdelukunsa (Core tier 1) 9 prosenttiin vuoden 2013 loppuun mennessä;
- d) toteutetaan toimenpiteitä pankkien uudelleenjärjestelystä veronmaksajille aiheutuvien kulujen saattamiseksi mahdollisimman vähiin. Ennen valtiontukitoimenpiteiden toteuttamista liike- ja osuuskuntamuotoisten luottolaitosten, joilla on liian vähän pääomaa, on hankittava pääomaa niin pitkälti kuin mahdollista yksityisistä lähteistä. Uudelleenjärjestelysuunnitelmat on hyväksyttävä virallisesti valtiontukisääntöjen nojalla, ennen kuin valtiontukea annetaan. Liike- ja osuuspankit, joilla on liian vähän pääomaa, voivat, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä, pyytää pääomaa valtiolta valtiontukea koskevien menettelyjen mukaisesti;
- e) varmistetaan, että luodaan luottorekisteri, että voimassa olevaa lainan hankkimista ja hallintamenettelyjä koskevaa sääntelyä tarkastellaan ja tarvittaessa muutetaan ja että hyväksytään lainsäädäntöä liikepankkien hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän vahvistamisesta;
- f) vahvistetaan pankkien hallinnointi muun muassa kieltämällä lainananto riippumattomille pankin hallituksen jäsenille tai heihin sidossuhteessa oleville tahoille;
- g) maksimoidaan järjestämättömien lainojen takaisinperintä ja minimoidaan samalla lainanottajien kannustimet strategiseen maksujen laiminlyöntiin. Tähän sisältyy vakuuksien pakkotäytäntöönpanoa koskevien rajoitusten lieventäminen ja järjestämättömien lainojen asianmukainen seuranta ja hallinta. Kyproksen keskuspankki antaa ohjeet kaikkien sellaisten lainojen luokittelumisesta järjestämättömiksi, jotka ovat eräntyneet yli 90 päivää sitten;

- h) saatetaan osuuskuntamuotoisten luottolaitosten sääntely ja valvonta liikepankkien sääntelyä ja valvontaa vastaavaksi;
- i) varmistetaan osuuskuntamuotoisten luottolaitosten elinkelpoisuus ja kehitetään komissiota, EKP:ia ja IMF:aa kuullen osuuskuntamuotoisten luottolaitosten sektorin tulevaa rakennetta, toimintaa ja elinkelpoisuutta koskeva strategia. Tämä strategia on tarkoitus toteuttaa vuoden 2015 puoleenväliin mennessä;
- j) tehostetaan yritys- ja kotitaloussektorin velkaantuneisuuden seuranta, ja luodaan puitteet kohdennetulle yksityisen sektorin uudelleenjärjestelylle tarkoituksin helpottaa uusien lainojen myöntämistä ja rajoittaa lainansaannin esteitä;
- k) parannetaan edelleen rahanpesun vastaisia säännöksiä ja varmistetaan täydellinen oikeussubjektien (oikeushenkilöt ja muut oikeudelliset järjestelyt, kuten säätiöt) tarkasteltavuus parhaiden käytäntöjen mukaisesti;
- l) otetaan käyttöön pääomien tasoon perustuva pakollinen valvonta;
- m) otetaan stressitestausta osaksi säännöllistä pankkien etävalvontaa; ja
- n) pannaan täytäntöön yhdenmukaistettu pankkien ja luottolaitosten tietojen antamista koskeva raportointijärjestelmä.
7. Kyproksen viranomaisten on vuoden 2013 aikana pantava Kyproksen vuoden 2013 talousarviolaki määrätietoisesti täytäntöön pysyvillä lisätoimenpiteillä, joiden suuruus on vähintään 351 miljoonaa euroa (2,1 % suhteessa BKT:hen). Kyproksen on pantava lainsäädännöllä tai muilla toimenpiteillä, tarvittaessa myös vuoden 2013 talousarviolain muuttamisella, täytäntöön uusia vakauttamistoimenpiteitä. Kyproksen on toteutettava seuraavat toimenpiteet:
- a) talousarvion menopuolella on vähennettävä asunto-ohjelmia koskevia menoja vähintään 36 miljoonalla eurolla ja alennettava edelleen palkkaluokittain julkisen sektorin palkkoja sekä yksinkertaistettava tiettyjä sosiaalietuuksia;
- b) tulopuolella lisätoimenpiteisiin on sisällytettävä kiinteistövero- ja lakisääteisen yhtiöverokannan, korkotulojen verokannan, pankkiveron ja julkisista palveluista perittävien maksujen korottaminen;
- c) lisätulojen saamiseksi on uudistettava moottoriajoneuvojen verojärjestelmä ympäristöystävällisten periaatteiden mukaisesti;
- d) on otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla hillitään terveydenhuoltomenoja ja parannetaan terveydenhuollon kustannustehokkuutta lisäämällä julkisten sairaaloiden toiminnan tehokkuutta, kilpailukykyä ja kustannustehokkuutta. Lisäksi Kyproksen on otettava käyttöön joitakin terveystalouden palveluja ja lääkevalmisteita koskeva omavastuuosuusjärjestelmä;
- e) on varmistettava joulukuun 2012 jälkeen käyttöön otettujen vakauttamistoimenpiteiden täysimääräinen toteuttaminen.
8. Seuraavia toimenpiteitä on sovellettava 1 päivästä tammikuuta 2014:
- a) menopuolella talousarvioon on sisällytettävä: sosiaalisista tulonsiirroista aiheutuvien menojen supistaminen vähintään 28,5 miljoonalla eurolla parantamalla tulonsiirtojen kohdentamista; julkisen sektorin ja laajemman julkisen sektorin palkkojen alentaminen edelleen; opiskelijoiden ja eläkeläisten joukkoliikennekortin muuttaminen maksulliseksi; ja rakennuudistustoimenpiteiden toteuttaminen koulutussektorilla palkkamenojen pienentämiseksi; ja
- b) tulopuolella vuoden 2014 talousarvioon on sisällytettävä: julkisen ja yksityisen sektorin työntekijöiden bruttoansioista suoritettavan tilapäisen maksun voimassaolon pidentäminen 31 päivään joulukuuta 2016; arvonlisäveron korotukset; valmisteverojen korotukset; ja yleisen sosiaalivakuutusjärjestelmän maksuosuuksien korottaminen.
9. Julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyden varmistamiseksi Kyproksen on toteutettava finanssi- ja rakennepoliittisia uudistuksia, jotka sisältävät muun muassa seuraavat toimenpiteet ja tulokset:
- a) yleisen eläkejärjestelmän ja julkisen sektorin eläkejärjestelmän uudistaminen, jotta eläkejärjestelmästä tulee kestävä, samalla kun huolehditaan eläkkeiden riittävydestä. Tarvittaessa uudistuksia voidaan edelleen tehostaa;
- b) terveydenhuoltomenojen kasvun hillitseminen rahoitusrakenteen kestävyden vahvistamiseksi ja julkisen terveydenhuollon tehostamiseksi;
- c) julkisten menojen ja budjettiprosessin tehokkuuden parantaminen tehokkaan julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehityksen avulla osana julkisen varainhoidon parantamista noudattaen kaikilta osin jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista 8 päivänä marraskuuta 2011 annettua neuvoston direktiiviä 2011/85/EU⁽¹⁾ sekä talous- ja rahaliiton vakaudesta, yhteensovittamisesta sekä ohjauksesta ja hallinnasta Brysselissä maaliskuun 2 päivänä 2012 allekirjoitettua sopimusta;
- d) parhaiden käytänteiden mukaisesti laaditun asianmukaisen lainsäädännöllisen ja institutionaalisen kehityksen säätäminen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksia varten;
- e) ohjelman laatiminen vankan hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän (corporate governance) luomiseksi valtion omistamille ja puoliksi julkisille yrityksille sekä yksityistämissuunnitelman vireille pano talouden tehokkuuden parantamiseksi ja velanhoidokyyyn palauttamiseksi;
- f) verokannan ja verohallinnon tuloksellisuuden ja tehokkuuden parantamiseen tähtäävän kokonaisvaltaisen uudistus-suunnitelman laatiminen ja toteuttaminen, mihin kuuluvat myös toimenpiteet, joilla varmistetaan kansainvälistä veroyhteistyötä ja verotietojen vaihtoa koskevien lakien ja normien täysimääräinen ja oikea-aikainen soveltaminen;
- g) kiinteistöverotuksen uudistaminen;
- h) julkishallinnon uudistaminen sen toimivuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi erityisesti tarkistamalla julkishallinnon kokoa, työehtoja ja toiminnallista organisaatiota, jotta voidaan varmistaa julkisten resurssien tehokas käyttö ja tarjota väestölle laadukkaita palveluja; ja

(1) EUVL L 306, 23.11.2011, s. 41.

i) sosiaalietuuksien yleisen rakenteen ja etuuksien tason uudistaminen pyrkien resurssien tehokkaaseen käyttöön ja sopivaan tasapainoon sosiaaliavustusten ja työnteon kannustimien välillä.

10. Kyproksen on työmarkkinaosapuolia kuultuaan uudistettava palkkojen indeksointijärjestelmä tavalla, joka on sopusoinnussa talouden kilpailukyvyyn parantamistavoitteiden kanssa ja jossa otetaan huomioon työn tuottavuuden kehitys. Suunnitellulla sosiaalihuollon uudistuksella olisi varmistettava, että sosiaaliavustukset toimivat turvaverkkona, jolla varmistetaan vähimmäistoimeentulo niille, jotka eivät pysty hankkimaan peruselintasoa, kuitenkin niin, että kannustimet ottaa vastaan työtä säilyvät. Mahdolliset vähimmäispalkan muutokset on tehtävä työmarkkinaosapuolia kuullen, ja niiden on vastattava talouden ja työmarkkinoiden kehitystä.

11. Kyproksen on tehtävä alakohtaiseen lainsäädäntöön loput muutokset, joita palveludirektiivin palveluista sisämarkkinoilla 12 päivänä joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/123/EY ⁽¹⁾ täysimääräinen täytäntöönpano edellyttää. Palvelumarkkinoilta on poistettava perusteettomat esteet, erityisesti säännelyjen ammattien osalta. Kilpailupuitteita on kohennettava tehostamalla toimivaltaisen kilpailuviranomaisen toimintaa ja vahvistamalla kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuutta ja toimivaltaa.

12. Kyproksen on vähennettävä antamatta olevien kiinteistöjen saantokirjojen määrä alle kahden tuhannen vuoden 2014 loppuun mennessä ja pantava rakennuslupien ja saantokirjojen antamisen sitovat määräajat täytäntöön.

13. Kyproksen on vuoden 2013 loppuun mennessä muutettava kiinnitetyn omaisuuden pakkohuutokauppaa koskevat säännöt ja sallittava yksityiset huutokaupat mahdollisimman nopean aikataulun mukaisesti. Asioiden käsittelynopeutta tuomioistuimissa on nopeutettava, ja tuomioistuinten käsittelyruuhka on purettava ohjelman loppuun mennessä.

14. Kyproksen on tehtävä aloitteita matkailualan kilpailukyvyn tehostamiseksi. Näihin aloitteisiin on sisällytettävä vuosiksi 2011–2015 tehdyn matkailualan strategian uudelleentarkastelu, joka perustuu selvitykseen siitä, miten parantaa matkailualan liiketoimintamallia, ja perusteelliseen analyysiin parhaista keinoista saada Kyprokselle riittävät lentoyhteydet.

15. Energiasektorilla Kyproksen on saatettava kolmas energiapaketti osaksi kansallista lainsäädäntöään ja pantava se kaikilta osin täytäntöön. Lisäksi on muotoiltava kattava kehityssuunnitelma Kyproksen energiasektorin uudelleenjärjestelyä varten. Suunnitelmassa on oltava:

- a) kaasun hyödyntämisen edellyttämän infrastruktuurin toteutussuunnitelma;
- b) yhteenveto energiasektorin ja kaasun viennin sääntelyjärjestelmästä ja markkinajärjestelystä; ja
- c) hiilivetyvarojen hallinnan institutionaalisten puitteiden perustamista koskeva suunnitelma, johon kuuluu myös kansainvälisesti tunnustettuja parhaita käytäntöjä noudattaen perustettava rahasto, joka vastaanottaa ja hoitaa merellä tapahtuvasta kaasun hyödyntämisestä saatavia julkisia tuloja.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Kyproksen tasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä huhtikuuta 2013.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
M. NOONAN

⁽¹⁾ EUVL L 376, 27.12.2006, s. 36.